

Zbirka odločb sodne prakse

SKLEPNI PREDLOGI GENERALNEGA PRAVOBRANILCA
YVESA BOTA,
predstavljeni 7. maja 2015¹

Zadeva C-216/14

**Kazenski postopekzoper
Gavrila Covacija
(Predlog za sprejetje predhodne odločbe,**

ki ga je vložilo Amtsgericht Laufen (Nemčija))

„Pravosodno sodelovanje v kazenskih zadevah — Direktiva 2010/64/EU — Pravica do tolmačenja in prevajanja v kazenskih postopkih — Možnost vložitve pritožbe zoper kazensko sodbo v jeziku, ki ni jezik postopka — Direktiva 2012/13/EU — Pravica do obveščenosti v kazenskem postopku — Vročitev kazenske sodbe pooblaščenцу in pošiljanje obdolžencu z navadno pošto — Rok za vložitev pritožbe zoper to sodbo, ki teče od njene vročitve pooblaščenцу“

1. S tem predlogom za sprejetje predhodne odločbe se Sodišču prvič ponuja priložnost za razlago dveh direktiv, sprejetih na podlagi člena 82(2) PDEU. Ta določba je pravna podlaga za sprejetje minimalnih pravil za lažje vzajemno priznavanje sodb in sodnih odločb ter policijsko in pravosodno sodelovanje v kazenskih zadevah s čezmejnimi posledicami. Natančneje, člen 82(2), drugi pododstavek, točka (b), PDEU Evropskemu parlamentu in Svetu Evropske unije omogoča, da sprejmeta minimalna pravila za pravice posameznikov v kazenskem postopku.
2. Direktivi, za katerih razlago je zaproseno, sta Direktiva 2010/64/EU Evropskega parlamenta in Sveta z dne 20. oktobra 2010 o pravici do tolmačenja in prevajanja v kazenskih postopkih² ter Direktiva 2012/13/EU Evropskega parlamenta in Sveta z dne 22. maja 2012 o pravici do obveščenosti v kazenskem postopku.³
3. Pri odgovoru na prvo vprašanje bo Sodišče lahko pojasnilo obseg pravice do tolmačenja in prevajanja, če se pravno sredstvo zoper kaznovalni nalog vložijo v jeziku, ki ni jezik postopka.
4. Pri drugem vprašanju gre za to, ali nemška zakonodaja, ki določa mehanizem vročanja kaznovalnih nalogov pooblaščenцу, ki jih nato obdolžencem posredujejo z navadno pošto,⁴ ustreza zahtevam, določenim v Direktivi 2012/13, ali ne, zlasti pravici do obveščenosti o obdolžitvah, določeni v členu 6 te direktive.

1 — Jezik izvirnika: francoščina.

2 — UL L 280, str. 1.

3 — UL L 142, str. 1.

4 — V nadaljevanju pojem obdolženec zajema osebe, zoper katere je bila izdana kazenska obsodilna sodba in ki lahko zoper to sodbo vložijo pritožbo.

I – Pravni okvir

A – Pravo Unije

1. Direktiva 2010/64

5. Direktiva 2010/64 določa pravico do tolmačenja in prevajanja v kazenskih postopkih. Je prvi instrument, ki je bil v Evropski uniji sprejet za krepitev procesnih jamstev osumljenca ali obdolženca na področju kazenskega pregona z uvedbo minimalnih pravil v skladu s členom 82(2), drugi pododstavek, točka (b), PDEU.

6. V uvodnih izjavah 14, 17 in 33 te direktive je navedeno:

„(14) Pravica do tolmačenja in prevajanja za osebe, ki ne govorijo ali razumejo jezika postopka, je določena v členu 6 [Evropske konvencije o varstvu človekovih pravic in temeljnih svoboščin, podpisane v Rimu 4. novembra 1950⁵], kakor ga razlaga sodna praksa Evropskega sodišča za človekove pravice. Ta direktiva omogoča lažje uveljavljanje te pravice v praksi. V zvezi s tem je cilj te direktive osumljencem ali obdolžencem zagotoviti pravico do tolmačenja in prevajanja v kazenskem postopku z namenom zagotovitve njihove pravice do poštenega sojenja.

[...]

(17) Ta direktiva bi morala zagotavljati brezplačno in ustrezno jezikovno pomoč ter osumljencem ali obdolžencem, ki ne govorijo ali razumejo jezika, v katerem poteka kazenski postopek, omogočiti, da v polni meri uveljavljajo pravico do obrambe, in jim zagotoviti pravičen postopek.

[...]

(33) Določbe te direktive, ki ustrezajo pravicam, zagotovljenim z EKČP ali Listino [Evropske unije o temeljnih pravicah⁶], bi se morale razlagati in izvajati skladno s pravicami, kakor se razlagajo v sodni praksi Evropskega sodišča za človekove pravice in Sodišča Evropske unije.“

7. Člen 1 Direktive 2010/64, naslovljen „Vsebina in področje uporabe“, določa:

„1. Ta direktiva določa pravila glede pravice do tolmačenja in prevajanja v kazenskih postopkih in postopkih za izvrševanje evropskega naloga za prijetje.

2. Pravica iz odstavka 1 se uporablja za osebe od trenutka, ko jih pristojni organi države članice z uradnim obvestilom ali kako drugače obvestijo, da so osumljeni ali obdolženi storitve kaznivega dejanja, do zaključka postopka, kar pomeni do končne ugotovitve, ali so storili kaznivo dejanje, vključno, če pride v poštev, z izrekom kazni in obravnavo vseh pritožb.

[...]“

5 — V nadaljevanju: EKČP.

6 — V nadaljevanju: Listina.

8. Člen 2 te direktive, naslovljen „Pravica do tolmačenja“, določa:

„1. Države članice zagotovijo, da se osumljencem ali obdolžencem, ki ne govorijo ali ne razumejo jezika zadevnega kazenskega postopka, nemudoma zagotovi tolmačenje med kazenskim postopkom pred preiskovalnimi in sodnimi organi, vključno med policijskim zaslišanjem, med zaslišanji pred sodiščem in na katerem koli potrebnem vmesnem zaslišanju.

2. Države članice zagotovijo, da je, kadar je to potrebno za zagotovitev pravičnega postopka, na voljo tolmačenje za komuniciranje med osumljenci ali obdolženci ter njihovim pravnim svetovalcem glede zaslišanj v postopku ali vložitve pritožbe ali drugih prošenj v postopku.

[...]

8. Tolmačenje, ki se ga zagotovi po tem členu, je dovolj kakovostno, da se zagotovi pravičen postopek, zlasti z zagotovitvijo, da so osumljenci ali obdolženci seznanjeni z njihovim primerom in sposobni uveljavljati svojo pravico do obrambe.“

9. Člen 3 navedene direktive, naslovljen „Pravica do prevajanja bistvenih dokumentov“, določa:

„1. Države članice zagotovijo, da se osumljencem ali obdolžencem, ki ne razumejo jezika zadevnega kazenskega postopka, v razumnem roku zagotovi pisni prevod vseh dokumentov, ki so bistveni za omogočanje uveljavljanja njihove pravice do obrambe in za zagotovitev pravičnega postopka.

2. Bistveni dokumenti vključujejo vsako odločbo o odvzemu prostosti, vsako obtožnico in vsako sodbo.

3. Pristojni organi za vsak primer posebej odločijo, ali je bistven še kakšen drug dokument. Osumljenci ali obdolženci ali njihov pravni svetovalec lahko v ta namen vložijo utemeljeno zahtevo.

[...]“

2. Direktiva 2012/13

10. Direktiva 2012/13 je drugi instrument, ki je bil sprejet za krepitev procesnih jamstev osumljencev ali obdolžencev v kazenskih zadevah v Uniji. Z njo je določena pravica do obveščeniosti v kazenskem postopku.

11. V uvodnih izjavah 27, 28, 40 in 41 te direktive je navedeno:

„(27) Osebam, obdolženim kaznivega dejanja, bi bilo treba o tem, česar so obdolžene, dati vse informacije, ki jih potrebujejo za pripravo svoje obrambe in da bi se zaščitila poštenost postopka.

(28) Osumljene ali obdolžene osebe bi bilo treba o tem, da so osumljene ali obdolžene kaznivega dejanja obvestiti nemudoma in vsaj še pred prvim uradnim zaslišanjem na policiji ali drugim pristojnim organom, ne da bi to vplivalo na potek preiskave. Podati bi bilo treba dovolj podroben opis dejstev, vključno s časom in krajem, če sta znana, ter z možno pravno opredelitvijo domnevnega kaznivega dejanja, katerega so te osebe osumljene ali obdolžene, ob upoštevanju dela kazenskega postopka, v katerem je bil opis podan, da bi se zaščitila poštenost postopka in omogočilo učinkovito uveljavljanje pravice do obrambe.

[...]

(40) S to direktivo so določena minimalna pravila. Države članice bi morale imeti možnost dopolnitve pravic iz te direktive, da bi tako zagotovile višjo raven varstva tudi v primerih, ki v tej direktivi niso izrecno obravnavani. Raven varstva nikoli ne bi smela biti nižja od standardov, ki so določeni z EKČP in kakor jih razlaga sodna praksa Evropskega sodišča za človekove pravice.⁽⁴¹⁾

dir-
ekti-
vi so
upo-
šte-
vane
tem-
eljne
pra-
vice
in
nač-
ela,
ki jih
priz-
nava
Lis-
tina.
Ta
dir-
ekti-
va si
zlasti
pri-
zad-
eva
za
kre-
pitev
pra-
vice
do
svo-
bod-
e,
pra-
vice
do
pošt-
ene-
ga
soje-
nja
in
pra-
vice
do
obr-
amb-
e.

Izva-
jati
bi jo
bilo
treba
temu
ustr-
ezn-
o.“

12. V členu 1 navedene direktive je njena vsebina opredeljena tako:

„Ta direktiva določa pravila glede pravice do obveščeniosti osumljenih ali obdolženih oseb o njihovih pravicah v okviru kazenskega postopka in obdolžitvah zoper njih. [...]“

13. Člen 2(1) Direktive 2012/13 opredeljuje njeno področje uporabe:

„Ta direktiva se uporablja od trenutka, ko pristojni organi države članice seznanijo osebe, da so osumljene ali obdolžene kaznivega dejanja, do zaključka postopka, torej dokončne in pravnomočne odločbe o tem, ali je osumljena oziroma obdolžena oseba storila kaznivo dejanje in glede na primer, vključno z izrekom kazni ter odločitvijo o vseh pritožbah.“

14. Člen 3 te direktive opredeljuje pravico do obveščeniosti o pravicah tako:

„1. Države članice zagotovijo, da so osumljene ali obdolžene osebe zaradi učinkovitega uveljavljanja procesnih pravic v skladu z nacionalnim pravom nemudoma obveščene vsaj o naslednjem:

[...]

(c) pravici do obveščeniosti o obdolžitvah v skladu s členom 6;

[...]“

15. Člen 6 navedene direktive, naslovljen „Pravica do obveščeniosti o obdolžitvah“, določa:

„1. Države članice zagotovijo, da so osumljene ali obdolžene osebe obveščene o kaznivem dejanju, katerega so osumljene ali obdolžene. Te informacije se podajo nemudoma in tako podrobno, kolikor je to potrebno za zaščito poštenosti postopka in učinkovito uveljavljanje pravice do obrambe.

[...]

3. Države članice zagotovijo, da se, najpozneje ob vložitvi obtožnice v preizkus sodišču, podajo podrobne informacije o obdolžitvah, vključno z vrsto in pravno opredelitvijo kaznivega dejanja ter naravo udeležbe obdolžene osebe.

[...]“

B – *Nemško pravo*

16. Člen 184 zakona o sodiščih (Gerichtsverfassungsgesetz, v nadaljevanju: GVG) določa, da je jezik sodišča nemščina.

17. Člen 187 GVG, kakor je bil spremenjen zaradi prenosa direktiv 2010/64 in 2012/13, določa:

„1. Sodišče obdolžencu ali obsojencu, ki ne obvlada nemškega jezika ali ima slišno ali govorno motnjo, določi tolmača ali prevajalca, če je to potrebno za uveljavljanje njegovih kazenskoopravnih postopkovnih pravic. Sodišče obdolženca v njemu razumljivem jeziku opozori, da lahko za to zahteva brezplačno pomoč tolmača ali prevajalca za celoten kazenski postopek.

2. Uveljavljanje kazenskoopravnih postopkovnih pravic obdolženca, ki ne obvlada nemškega jezika, praviloma terjaja pisni prevod ukrepov, s katerimi se odvzema prostost, ter obtožnic, kaznovalnih nalogov in nepravnomočnih sodb. [...]

[...]“

18. V členu 132(1) zakonika o kazenskem postopku (Strafprozessordnung, v nadaljevanju: StPO) je določitev pooblaščenecv za vročitve urejena tako:

„(1) Če obdolženec, ki je utemeljeno osumljen storitve kaznivega dejanja, nima stalnega ali začasnega prebivališča na območju uporabe tega zakona, pogoji za izdajo naloga za prijetje pa niso izpolnjeni, se lahko za zagotovitev izvedbe kazenskega postopka odredi, da obdolženec:

1. zagotovi ustrezno zavarovanje za kritje določene denarne kazni in stroškov postopka in
2. pooblasti osebo, ki prebiva v okrožju pristojnega sodišča, za sprejem pisanj za vročitev.“

19. Člen 410 StPO glede ugovora zoper kaznovalni nalog določa:

„1. Obdolženec lahko pri sodišču, ki je izdalo kaznovalni nalog, v dveh tednih od vročitve vloži ugovor pisno ali na zapisnik v sodnem tajništvu sodišča. [...]

[...]

3. Če ugovor zoper kaznovalni nalog ni pravočasno vložen, pridobi kaznovalni nalog veljavnost pravnomočne sodbe.“

II – Spor o glavni stvari in vprašanji za predhodno odločanje

20. Med policijsko kontrolo, opravljeno 25. januarja 2014 na ozemlju Zvezne republike Nemčije, je bilo ugotovljeno, da G. Covaci, romunski državljani, vozi motorno vozilo brez veljavne pogodbe o obveznem avtomobilskem zavarovanju in da je predloženo potrdilo o zavarovanju (zelena karta) ponarejeno.

21. Policija je nato G. Covacija ob pomoči tolmača zaslišala o teh dejstvih.

22. Ob tej priložnosti je G. Covaci, ki nima niti stalnega niti začasnega prebivališča na območju uporabe nemškega prava, predložil nepreklicno pisno pooblastilo za namene vročanja, sestavljeno v romunščini, za tri uradnike Amtsgericht Laufen (Nemčija). V tem dokumentu je bilo navedeno, da bodo vsi sodni dokumenti vročeni tem pooblaščenecem in da bodo roki za vložitev pravnega sredstva začeli teči z vročitvijo teh dokumentov tem pooblaščenecem.

23. Staatsanwaltschaft Traunstein (javno tožilstvo v Traunsteinu, Nemčija) je po koncu preiskave 18. marca 2014 pri Amtsgericht Laufen vložilo predlog za izdajo kaznovalnega naloga zoper G. Covacija za vsa storjena kazniva dejanja, z namenom naložitve globe.

24. Kaznovalni nalog se izda po poenostavljenem kazenskem postopku, v katerem je mogoče enostransko in brez obravnave izreči kazen. Ker sodišče kaznovalni nalog izda na predlog javnega tožilstva za manjše kršitve, pri katerih ni potrebna fizična navzočnost obdolženca, je to začasna odločba. Nalog postane pravnomočen z iztekom dvotedenskega roka za ugovor, ki teče od datuma vročitve navedenega naloga, v danem primeru pooblaščenec obdolženca. Ugovor se lahko vloži v predpisanem roku pisno ali na zapisnik v sodnem tajništvu, čemur sledi sodna obravnava.

25. Staatsanwaltschaft Traunstein je v predlogu zahtevalo, naj se kaznovalni nalog obdolžencu vroči po njegovih pooblaščenih in naj se poleg tega morebitna pisna stališča, vključno z vložitvijo pravnega sredstva zoper kaznovalni nalog, sestavijo v nemškem jeziku.

26. Amtsgericht Laufen, ki odloča o predlogu za izdajo kaznovalnega naloga, se sprašuje o združljivosti zahtev Staatsanwaltschaft Traunstein z direktivama 2010/64 in 2012/13. Po eni strani se predložitveno sodišče sprašuje, ali je obveznost, da se pravno sredstvo zoper kaznovalni nalog vloži v nemškem jeziku, ki izhaja iz člena 184 GVG, v skladu z določbami Direktive 2010/64, ki določa brezplačno jezikovno pomoč obdolžencem v kazenskih postopkih. Po drugi strani to sodišče izraža dvome o tem, ali je postopek vročitve kaznovalnega naloga po pooblaščenju, ki ji sledi pošiljanje z navadno pošto, združljiv z Direktivo 2012/13 in zlasti pravico do obveščenosti o obdolžitvah.

27. Amtsgericht Laufen je zato prekinilo odločanje v postopku za izdajo kaznovalnega naloga in Sodišču v predhodno odločanje predložilo ti vprašanji:

- „1. Ali je treba člena 1(2) ter 2(1) in (8) Direktive 2010/64[...] razlagati tako, da nasprotujeta sodni odredbi, s katero se na podlagi člena 184 [GVG] od obdolženca zahteva, da veljavno vložijo pravno sredstvo le v jeziku sodišča, v tem primeru v nemščini?
2. Ali je treba člene 2, 3(1)(c) ter 6(1) in (3) Direktive 2012/13[...] razlagati tako, da nasprotujejo, da se obdolžencu odredi, naj določi pooblaščenca za vročitev, kadar rok za vložitev pravnega sredstva začne teči z vročitvijo pooblaščenju za vročitev in kadar ni pomembno, ali se obdolženec z obtožbo seznanil?“

III – Analiza

A – Uvodne ugotovitve

28. Direktivi, sprejeti na podlagi člena 82 PDEU, je treba razlagati z vidika ciljev območja svobode, varnosti in pravice ter zlasti ciljev pravosodnega sodelovanja v kazenskih zadevah.

29. V skladu s členom 82(1) PDEU pravosodno sodelovanje v kazenskih zadevah temelji na načelu vzajemnega priznavanja sodb in sodnih odločb. Iz člena 82(2), drugi pododstavek, točka (b), PDEU tudi izhaja, da lahko zakonodajalec Unije za lažje vzajemno priznavanje ter policijsko in pravosodno sodelovanje v kazenskih zadevah določi minimalna pravila, ki se nanašajo na pravice posameznikov v kazenskem postopku.

30. Očitno je namreč, da je namen tako imenovanih „minimalnih“ pravil, ki pa se v resnici nanašajo na pomembna načela, ki zadevajo med drugim pravico do obrambe in spoštovanje pravice do poštenega sojenja, od katerih države članice ne smejo odstopati, vzpostaviti ali okrepiti medsebojno zaupanje kot podlago za vzajemno priznavanje, ki je prav tako temeljni kamen vzpostavljanja območja svobode, varnosti in pravice.

31. Kar zadeva razlago takih „minimalnih“ pravil in, splošneje, besedila direktiv, v katerih so ta določena, je treba opredeliti tri posledice.

32. Prvič, izraz „minimalna pravila“, namesto katerega imam osebno raje izraz „pravila, od katerih odstopanja niso mogoča“, se ne sme razlagati – kot se dogaja prepogosto in ne brez prikritih namenov – ozko, kot da označuje manj pomembna pravila. Kot sem pravkar navedel, gre v resnici za nujen temelj procesnih načel, ki v kazenskem postopku zagotavljajo izvajanje in spoštovanje temeljnih pravic, ki so podlaga skupnih vrednot, zaradi katerih je Unija sistem, ki temelji na načelu pravne države.

33. Drugič – in ob upoštevanju navedenega – pravila, sprejeta na podlagi člena 82(2) PDEU, je treba razlagati tako, da se jim zagotovi polni učinek, ker bo taka razlaga, ki bo okrepila varstvo pravic, hkrati okrepila medsebojno zaupanje in posledično olajšala vzajemno priznavanje. Zmanjšanje področja uporabe teh pravil z jezikovno razlago aktov lahko ovira to vzajemno priznavanje in s tem vzpostavljanje območja svobode, varnosti in pravice.

34. Tretjič, obveznost zakonodajalca Unije, omenjena v členu 82(2), prvi pododstavek, zadnji stavek, PDEU, da upošteva pravne sisteme in izročila držav članic, zagotavlja, da ni mogoče uveljaviti enotnega postopkovnega sistema. Zato bo treba pri izvajanju raznolikih državnih postopkovnih sistemov upoštevati zadevna načela, ker se bodo sicer šteli za neveljavne. Za nadzor tega so najprej odgovorna nacionalna sodišča, ki imajo na voljo možnost, da v primeru težave Sodišču predložijo vprašanje za predhodno odločanje. V zvezi s tem bom ugotovil, da so za vprašanja kazenskega prava, zlasti v strogem pomenu, pristojna redna sodišča in da jih ustavna izročila držav članic postavljajo za varuhe osebnih svoboščin.

35. Obravnavani direktivi zaradi svoje vsebine in določb, pojasnenih v njihovih uvodnih izjavah, nesporno spadata v okvir člena 82 PDEU, zato se zanju uporablja način razlage, ki sem ga opisal in ga predlagam Sodišču.

B – Prvo vprašanje

36. Predložitveno sodišče s prvim vprašanjem Sodišče v bistvu prosi, naj razsodi, ali je treba člena 1(2) ter 2(1) in (8) Direktive 2010/64 razlagati tako, da nasprotujeta temu, da se osebi, zoper katero je izdan kaznovalni nalog in ki ne obvlada jezika postopka sodišča, ki je izdalo ta nalog, ne omogoči, da pravno sredstvo zoper to sodno odločbo vložijo v svojem jeziku.

37. Uvodoma je treba odpraviti vsakršno dvomnost, ki bi jo lahko povzročila formulacija tega prvega vprašanja glede svobode, ki jo imajo države članice pri določitvi jezika postopka.

38. Ne namen ne učinek Direktive 2010/64 ni poseganje v svobodo držav članic, da izberejo jezik postopka, to je jezik, v katerem se sestavijo procesni akti in dokumenti ter v katerem se izražajo sodni organi. Namen te direktive je, nasprotno, ohraniti to svobodo in jo uskladiti z varstvom pravic osebe, ki je osumljena ali obdolžena storitve kaznivega dejanja, tako da se ji zagotovi pravica do brezplačne in ustrezne jezikovne pomoči, kadar ne govori ali razume jezika postopka.⁷

39. Zato določbe člena 184 GVG, v katerih se zahteva upoštevanje nemškega jezika kot jezika postopka, niso v nasprotju z Direktivo 2010/64.⁸

7 — Glej uvodno izjavo 17 navedene direktive.

8 — Tak sklep je po mojem mnenju potrjen s sodbo Runevič-Vardyn in Wardyn (C-391/09, EU:C:2011:291), v kateri je Sodišče na splošnejši ravni ugotovilo, da „[v] skladu s členom 3(3), četrti pododstavek, PEU in členom 22 Listine [...] Unija spoštuje svojo kulturno in jezikovno raznolikost“ (točka 86) ter da „[v] skladu s členom 4(2) PEU spoštuje tudi nacionalno identiteto svojih držav članic, katere del je varstvo uradnega nacionalnega jezika države“ (*idem*).

40. Kljub temu je za osumljence ali obdolžence praktično nemogoče izražati se v jeziku, ki ga ne obvladajo. Za njihovo dejansko udeležbo v kazenskem postopku in uveljavljanje njihove pravice do obrambe je nujno potrebna pomoč tolmača ali prevajalca. Ta je bila v obravnavani zadevi sicer zagotovljena v fazi policijske preiskave, v kateri je bil G. Covaci deležen pomoči tolmača med policijskim zaslišanjem.

41. Ta jezikovna ovira obstaja med celotnim postopkom. Zato ob vložitvi pravnega sredstva zoper sodno odločbo ni mogoče opustiti storitev tolmača ali prevajalca, da bi bila želja po ugovoru, izražena v jeziku, ki ga obdolženec obvlada, izražena v jeziku postopka.

42. Takoj je treba poudariti, da se v nasprotju s tem, kar bi bilo mogoče sklepati iz predložitvene odločbe in kot izhaja iz stališč nemške vlade, zdi, da nemško pravo obdolžencu, kot je G. Covaci, omogoča, da ugovor zoper kaznovalni nalog vložiti v jeziku, ki ga obvlada. Poleg tega se zdi, da je s tem istim pravom in zlasti členom 187 GVG taki osebi zagotovljena ustrezna jezikovna pomoč, da se tako pravno sredstvo prevede v jezik postopka.

43. Predložitveno sodišče bo moralo preveriti skladnost nemškega prava z upoštevnimi določbami Direktive 2010/64 z vidika preudarkov, ki jih bom predstavil v nadaljevanju.

44. Direktiva 2010/64 določa pravico do brezplačne in ustrezne jezikovne pomoči, da se osumljencem in obdolžencem, ki ne govorijo ali razumejo jezika, v katerem poteka kazenski postopek, omogoči, da v polni meri uveljavljajo pravico do obrambe, in da se jim zagotovi pravičen postopek. Kot je pravilno opozorila nemška vlada, se torej tu postavlja vprašanje, ali se ta jezikovna pomoč uporablja v okviru vložitve pravnega sredstva.⁹ Natančneje, ugotoviti je treba, ali mora stroške prevajalca ali tolmača v tem okviru nositi obramba, zaradi česar mora pravno sredstvo vložiti v nemškem jeziku, ali tožilstvo, ki obrambi dovoli, da pravno sredstvo vložiti v jeziku, ki ni jezik postopka.

45. V tej fazi se mi zdi pomembno pojasniti, da odgovora ne bom mogel omejiti na primer kaznovalnega naloga. Nasprotje med jezikom postopka in jezikom obdolženca ter njuna nujna uskladitev namreč ne povzročata težav le pri tej obliki poenostavljenega postopka.

46. Poenostavljeni postopek izdaje sodne odločbe, kot je izdaja kaznovalnega naloga, je seveda poseben z vidika pravice do obrambe. Če obdolženec ne nastopi na obravnavi, mu je odvzeta vsaka možnost, da predstavi svojo različico dejanskega stanja pred sodiščem, preden vložiti pravno sredstvo zoper kaznovalni nalog, izdan zoper njega. Evropska komisija je poudarila to posebnost kaznovalnega naloga, ko je trdila, da se zaradi neizvedbe obravnave obrambi odvzame možnost uveljavljanja pravice do tolmačenja in da ji tako le možnost vložitve pravnega sredstva v njenem jeziku omogoča, da zastopa svoje stališče pred sodiščem, tako da je na obravnavi deležna pomoči tolmača.¹⁰

47. Ne bom sledil istemu razlogovanju, kot ga predlaga Komisija. Preveč ozko bi namreč bilo, če bi v pravnem sredstvu zoper kaznovalni nalog videli sredstvo, ki omogoča uveljavljanje pravice do tolmačenja na obravnavi. Po eni strani ima pravica do tolmačenja, kot je varovana z Direktivo 2010/64, precej širše področje uporabe kot pravica do sodne obravnave. Po drugi strani v nasprotju s tem, kar meni Komisija, sodna obravnava ni edina faza, ki omogoča zagotavljanje postopkovne pravičnosti. Procesna jamstva se izvajajo med celotnim kazenskim postopkom. Ker je vložitev pravnega sredstva posebna faza postopka, se mi ne zdi primerno pravno sredstvo obravnavati, kot da je sredstvo za dostop do uveljavljanja pravice do obrambe na obravnavi, ne pa kot da je sredstvo, s katerim obramba uveljavlja pravice, ki jih ima med celotnim postopkom.

9 — Točki 24 in 29 pisnih stališč nemške vlade.

10 — Točka 44 in naslednje pisnih stališč Komisije.

48. Po mojem mnenju je zato bistveno prvo vprašanje preučiti na splošno in ugotoviti, ali je obdolženec v poenostavljenem ali klasičnem kazenskem postopku lahko upravičen do brezplačne pomoči tolmača ali prevajalca v okviru vložitve pritožbe. V zvezi s tem ni pomembno, ali je taka oseba že uporabila pomoč tolmača ali prevajalca na obravnavi pred vložitvijo pritožbe ali ne.

49. Akt, s katerim se vloži pravno sredstvo, kot je ugovor zoper kaznovalni nalog, ki se obravnava v postopku v glavni stvari, ima to posebnost, da je akt kazenskega postopka, ki ga obdolženec pripravi za pristojne sodne organe, ne pa akt, ki ga ti organi izdajo za obdolženca. Na podlagi vprašanja, ki ga je postavilo predložitevno sodišče, bom torej presodil, v kolikšni meri se pravica do jezikovne pomoči uporablja za to vrsto akta.

50. Člen 1 Direktive 2010/64 določa pravico do jezikovne pomoči v kazenskih postopkih. Natančneje, ta direktiva po eni strani varuje pravico do pomoči tolmača, po drugi pa pravico do pomoči prevajalca, vsaka pa je obravnavana v svojem členu, da se utrdi njuno varstvo.¹¹ Ta ukrep se sicer razlikuje od pristopa, uporabljenega v EKČP, ki v členu 6(3)(e) določa le pravico do pomoči tolmača, pri čemer je Evropsko sodišče za človekove pravice to pravico razširilo na prevajanje nekaterih procesnih dokumentov.¹²

51. Po mojem mnenju ni dvoma, da akt, s katerim se vloži pravno sredstvo, spada na področje uporabe Direktive 2010/64, ki ga je zakonodajalec Unije želel posebno širokega, to je da zajema celoten kazenski postopek.

52. Poudariti je namreč treba, da se v skladu s členom 1(2) te direktive pravica do tolmačenja in prevajanja „uporablja za osebe od trenutka, ko jih pristojni organi države članice [...] obvestijo, da so osumljeni ali obdolženi storitve kaznivega dejanja, *do zaključka postopka*, kar pomeni do končne ugotovitve, ali so storili kaznivo dejanje, vključno, če pride v poštev, z izrekom kazni in obravnavo vseh pritožb“.¹³

53. Kot sem navedel, je pravica do jezikovne pomoči v Direktivi 2010/64 sestavljena iz dveh dopolnjujočih se delov, in sicer na eni strani pravice do tolmačenja, določene s členom 2 te direktive, in na drugi pravice do prevajanja bistvenih dokumentov, opredeljene v členu 3 navedene direktive.

54. Ena od težav, ki jih povzroča obravnavano vprašanje, je ugotoviti, kateri od teh dveh členov je upoštevna določba v položaju, kot se obravnava v postopku v glavni stvari. Posledica tega je, da se vsakdo sicer strinja, da je pravica do ugovora ali pritožbe zoper odločbo, ki vsebuje kazensko obsodilno sodbo, bistvena pravica do obrambe, vendar se obdolžencu lahko zavrne dejanska možnost uveljavljati to pravico, kar pomeni, da se mu odvzame pravno sredstvo, določeno z nacionalnim pravom. Zato je treba, kot sem navedel v uvodnih ugotovitvah, člene Direktive 2010/64 razlagati široko, v skladu s ciljem okrepiti pravice posameznikov v kazenskem postopku. S tega vidika je treba ugotoviti, kateri izmed členov 2 in 3 te direktive – v zvezi s katero bomo presenečeni, koliko pomanjkljivosti vsebuje glede na temeljno naravo njenih določb – obdolžencu najboljše zagotavlja pravico do učinkovite uporabe pravnih sredstev, ki jih ponuja nacionalno pravo.

55. Kar zadeva akt, s katerim se vloži pritožba, je treba po mojem mnenju izključiti vsakršno uporabo pravice do prevajanja, kot je varovana s členom 3 Direktive 2010/64, v korist uporabe člena 2 te direktive.

11 — Glej Monjean-Decaudin, S., *La traduction du droit dans la procédure judiciaire – Contribution à l'étude de la linguistique juridique*, Dalloz, Pariz, 2012, str. 149 in naslednje.

12 — Glej sodbo [Evropskega sodišča za človekove pravice] z dne 28. novembra 1978 v zadevi Luedicke, Belkacem in Koç proti Nemčiji (serija A, št. 29, točka 48).

13 — Moj poudarek.

56. V skladu s členom 3(1) navedene direktive mora biti obdolžencu v kazenskem postopku zagotovljen pisni prevod vseh dokumentov, ki so bistveni za omogočanje uveljavljanja njegove pravice do obrambe in za zagotovitev pravičnega postopka. Če izvzamemo odločbe o odvzemu prostosti, obtožnice in sodbe, kot so izrecno navedene v členu 3(2) Direktive 2010/64, bistvene dokumente, ki jih je treba pisno prevesti, svobodno določijo pristojni organi.

57. Akt, s katerim se vloži pritožba, je seveda bistven za uveljavljanje pravice do obrambe. Vendar obramba ne bi mogla zahtevati njegovega prevoda v jezik postopka na podlagi člena 3 navedene direktive. Besedilo tega člena 3 namreč kaže, da je njegov namen urediti le prevajanje bistvenih dokumentov iz jezika postopka v jezik, ki ga razume obdolženec. O tem priča dejstvo, da so bistveni dokumenti, naštetih v členu 3(2) Direktive 2010/64 – čeprav ta seznam ni izčrpen – dokumenti, ki jih izda pristojni sodni organ. Poleg tega je mogoče iz člena 3(4) te direktive jasno sklepati, da je prevajanje bistvenih dokumentov v sistematiki navedene direktive zamišljeno predvsem zato, da se „osumljenec[m] ali obdolženec[m omogoči] razumevanje primera proti njim“.

58. Osumljenci ali obdolženci se lahko sklicujejo na pravico do prevajanja bistvenega dokumenta, le če ne razumejo jezika, v katerem je ta dokument sestavljen. Razumeti dokument, doumeti njegov pomen, pomeni, da gre za dokument, ki ga obramba prejme, ne pa pripravi. Zato se člen 3 Direktive 2010/64 nanaša le na prevajanje dokumentov, ki jih izdajo pristojni sodni organi in ki jih mora obdolženec razumeti, kot so na primer odločbe o odvzemu prostosti in sodbe.

59. Vprašanje jezikovne pomoči za vložitev pritožbe osebe, zoper katero je bila izdana kazenska sodba, je treba torej obravnavati bolj z vidika člena 2 te direktive.

60. Ta člen 2 določa pravico do tolmačenja. Določa pomoč tolmača med celotnim kazenskim postopkom, kadar osumljenec ali obdolženec ne govori ali ne razume jezika postopka. V nasprotju s členom 3 navedene direktive je obramba v okviru člena 2 Direktive 2010/64 upravičena do jezikovne pomoči „ne le zaradi razumevanja, ampak tudi zaradi razumljenosti“.

61. Če se obdolženec ne more izražati v jeziku postopka, ima torej pravico do storitev tolmača, da se besede, ki jih izrazi v jeziku, ki ga obvlada, ustno, pisno ali eventualno v znakovnem jeziku, če ima motnje sluha ali govora, prevedejo v jezik postopka.

62. Zato se člen 2 Direktive 2010/64 uporablja za izjave ali akte, namenjene obrambi, ter za izjave ali akte, ki jih obramba pripravi za pristojne sodne organe.

63. Kot smo poleg tega videli, je iz besedila člena 1(2) te direktive jasno razvidno, da se pravica do jezikovne pomoči uporablja široko in da je obramba upravičena do brezplačnih storitev tolmača med celotnim postopkom, torej tudi v okviru vložitve pritožbe.

64. Poleg tega, čeprav se pomoč tolmača uporablja na obravnavah, besedilo člena 2(1) Direktive 2010/64 kaže, da taka pomoč nikakor ni omejena na to ustno fazo kazenskega postopka. Za pomoč tolmača se torej lahko zaprosi v fazi postopka, ko se vloži pritožba zoper kazensko sodbo.

65. Ta razlaga je potrjena z besedilom člena 2(2) te direktive, ki določa brezplačno pomoč tolmača v razmerjih med osumljenci ali obdolženci in njihovim pravnim svetovalcem.

66. Iz te določbe namreč izhaja, da so lahko osumljenci ali obdolženci, kadar je to potrebno za zagotovitev pravičnega postopka, deležni storitev tolmača pri komuniciranju s svojim pravnim svetovalcem glede „vložitve pritožbe ali drugih prošenj v postopku“.

67. Ne najdem razlogov za izključitev možnosti, da je obdolženec, ki nima odvetnika, prav tako upravičen do pomoči tolmača pri vložitvi pritožbe zoper kazensko sodbo.

68. Kaznovalni nalog, izdan po koncu poenostavljenega kazenskega postopka, je sodna odločba, zoper katero lahko obdolženec vloži ugovor brez pomoči pravnega svetovalca pisno ali na zapisnik v sodnem tajništvu sodišča, ki je izdalo nalog. Če bi bil G. Covaci obdolžen v okviru klasičnega postopka ob pomoči odvetnika, bi lahko bil deležen brezplačnih storitev tolmača pri vložitvi pravnega sredstva zoper sodno odločbo, izdano zoper njega.

69. Po mojem mnenju pravica do brezplačne pomoči tolmača pri vložitvi pravnega sredstva ne sme biti odvisna od posredovanja odvetnika, ne da bi to pomenilo hudo kršitev pravice do obrambe obdolženca, ki želi sam vložiti procesne akte.

70. Cilj Direktive 2010/64 govori v prid razlagi, v skladu s katero mora obdolženec, ki ne obvlada jezika postopka, imeti možnost vložiti pritožbo zoper kazensko sodbo v jeziku, ki ga obvlada, in biti deležen pomoči tolmača, da se ta pritožba prevede v jezik postopka.

71. V zvezi s tem je v uvodni izjavi 17 te direktive jasno navedeno, da je njen namen „zagotavljati brezplačno in ustrezno jezikovno pomoč ter osumljencem ali obdolžencem, ki ne govorijo ali razumejo jezika, v katerem poteka kazenski postopek, omogočiti, da v polni meri uveljavljajo pravico do obrambe, in jim zagotoviti pravičen postopek“.

72. S tega vidika polno in celovito uveljavljanje pravice do obrambe zahteva, prvič, da obdolženec lahko vloži pritožbo zoper kazensko sodbo v jeziku, ki ga obvlada, in drugič, da je deležen pomoči tolmača pri prevodu te pritožbe v jezik postopka. Skratka, ugotoviti je treba, da se v okviru vložitve pritožbe želja obdolženca po izpodbijanju obsodilne sodbe tolmači s prevodom te pritožbe v jezik postopka.

73. Pomoč tolmača bo obdolžencu omogočila, da pristojnemu sodnemu organu predstavi svoje trditve in obrambne razloge ali – če povzamem besede, ki jih je uporabilo Evropsko sodišče za človekove pravice – „da se brani, predvsem s tem, da sodišču predstavi svojo različico dogodkov“.¹⁴ Vložitev pritožbe zoper kazensko sodbo obdolžencu omogoča, da predstavi razloge, iz katerih je ta sodba sporna. Zavrnitev pomoči tolmača obdolžencu v okviru vložitve take pritožbe bi ovirala in celo izničila uveljavljanje pravice te osebe do obrambe.

74. Francoska vlada je na obravnavi zagovarjala razlago, v skladu s katero Direktiva 2010/64 ne nasprotuje temu, da država članica zahteva, da oseba vloži pritožbo v jeziku postopka pristojnega sodišča, ker pritožba v nasprotnem primeru ne bi bila dopustna, ob upoštevanju, da se pred tem tej osebi zagotovi pomoč tolmača ali prevajalca. Tako stališče je po mojem mnenju značilno za nerazumevanje, ki ga vzbuja pojem minimalna pravila. Ta vlada je namreč svoje dokazovanje tega, da je treba upoštevati restriktivno razlago te direktive, oprla na trditev, da je namen navedene direktive le sprejetje minimalnih pravil. Kot sem navedel v uvodnih ugotovitvah, se mi zdi tako razlogovanje napačno. Cilj učinkovitejšega pravosodnega sodelovanja v kazenskih zadevah, za katero je potrebna krepitev procesnih pravic obsojencev in obdolžencev v kazenskem postopku, nasprotno zahteva široko razlago Direktive 2010/64, in sicer tako razlago, ki zagotavlja najboljše varstvo pravice zadevnih oseb do obrambe.

75. Po mojem mnenju pa ni dvoma, da je treba v primeru, kot se obravnava v postopku v glavni stvari, za kateri je značilen razmeroma kratek rok za pritožbo, in sicer petnajst dni, osebi, zoper katero se izda kaznovalni nalog, omogočiti, da najprej vloži ugovor zoper ta nalog, da ustavi iztek tega roka, ker lahko tolmač šele potem zagotovi prevod pravnega sredstva v jezik postopka. Stališče, ki ga zagovarja francoska vlada, glede na katero je tolmač potreben pred vložitvijo pravnega sredstva, bi lahko v primeru, kot se obravnava v postopku v glavni stvari, izredno otežilo ali celo onemogočilo vložitev

14 — Glej sodbo [Evropskega sodišča za človekove pravice] z dne 19. decembra 1989 v zadevi Kamasinski proti Avstriji (serija A, št. 168, točka 74).

pravnega sredstva v predpisanem roku. Ob tej težavi se postavlja še vprašanje, v katerem jeziku bi morala oseba, zoper katero se izda kazenska sodba, izraziti zahtevo, da ji pomaga tolmač, da bi lahko vložila pritožbo. Francoska vlada, ki ji je bilo na obravnavi postavljeno vprašanje v zvezi s tem, nanj ni odgovorila.

76. Nazadnje je treba ugotoviti, da Direktiva 2010/64 državam članicam pušča polje proste presoje pri izbiri oblike, v kateri se lahko zagotovi tolmačenje, da je le brezplačno in dovolj kakovostno, da se ohrani postopkovna pravičnost in obrambi omogoči uveljavljanje njenih pravic.

77. Pomoč tolmača se lahko izvede v različnih oblikah glede na posebnosti uporabljenega postopka. Pomoč je seveda lahko ustna, če je tolmač fizično navzoč in simultano tolmači besede obrambe ali besede, ki so namenjene obrambi. Pomoč se lahko izvede tudi v znakovnem jeziku, če ima na primer oseba motnje sluha ali govora in se ne more izražati ustno. Člen 2(6) Direktive 2010/64 poleg tega določa, da se lahko, če fizična navzočnost tolmača ni nujna, uporabljajo komunikacijske tehnologije, kot so videokonferenca, telefon ali internet. Prav tako si je mogoče predstavljati, da se jezikovna pomoč zagotovi v obliki prevedenega ali dvojezičnega obrazca pritožbe, kot to predlaga Komisija.¹⁵ Tako bi bilo mogoče kazenski obsodilni sodbi, ko se vroči zadevni osebi ali naslovi nanjo ter glede katere nihče ne zanika, da mora biti prevedena in da obstaja jasna pravna podlaga za to, priložiti obrazec v jeziku te osebe, ki bi ga ta lahko le še izpolnila, če bi menila, da mora to storiti, in ga poslala na naslov sodišča, pri katerem je treba vložiti pritožbo.

78. Poleg tega je treba poudariti, da se pravica do tolmačenja ne uresničuje le s pomočjo v ustni obliki, ki se zagotovi osebi, ki ne govori jezika postopka. Ta pravica ima lahko tudi obliko pisnega prevoda izjav, ki jih je obramba navedla v dokumentu, kot je akt, s katerim se vložijo pritožbe.

79. Nasprotno pa, kot je izrecno navedeno v členu 3(7) Direktive 2010/64, se lahko prevod bistvenih dokumentov zagotovi v ustni obliki.

80. V obravnavani zadevi ima lahko pomoč tolmača v okviru ugovora zoper kaznovalni nalog tako ustno kot pisno obliko. V skladu s členom 410(1) StPO se namreč lahko ugovor zoper kaznovalni nalog vložijo pisno ali na zapisnik v sodnem tajništvu sodišča, ki je izdalo ta nalog. Po mojem mnenju ni dvoma, da če je pomoč tolmača zagotovljena v okviru pravnega sredstva, ki se vložijo ustno v sodnem tajništvu pristojnega sodišča, mora biti taka pomoč zagotovljena, tudi če se pravno sredstvo vložijo pisno.

81. Zato ugotavljam, da je treba člena 1(2) ter 2(1) in (8) Direktive 2010/64 razlagati tako, da ne nasprotujeta zakonodaji države članice, kot se obravnava v postopku v glavni stvari, ki določa uporabo danega jezika kot jezika postopka pred sodišči te države. Vendar je treba te določbe razlagati tako, da osebi, zoper katero je bila izdana sodba v kazenskem postopku in ki ne obvlada jezika postopka, omogočajo, da vložijo pritožbo zoper tako sodbo v svojem jeziku, pri čemer mora pristojno sodišče na podlagi pravice do tolmačenja, ki jo ima obdolženec v skladu s členom 2 te direktive, sprejeti potrebne ukrepe za zagotovitev prevoda pritožbe v jezik postopka.

C – Drugo vprašanje

1. Uvodne ugotovitve

82. V kazenskem postopku je izvršitev obsodilne sodbe pogojena s tem, da je ta izvršljiva. Ta pojem se v nekaterih okoliščinah, zlasti v naslednjih, razlikuje od pojma pravnomočne odločbe.

¹⁵ — Točka 52 pisnih stališč Komisije.

83. Pogoj za izvršitev obsodilne sodbe je, da so bila pravna sredstva izčrpana, kar se v primeru, ki ga bom obravnaval tu, ni zgodilo, ali da jih obsojena oseba ni uveljavljala.

84. Ta druga predpostavka pomeni, da je bila obsojena oseba seznanjena z obsodilno sodbo in da se je ob polnem poznavanju dejstev odločila, da je ne bo izpodbijala.

85. Če je bila zadevna oseba navzoča ob razglasitvi obsodilne sodbe, ni nobene težave in ob izteku roka za pritožbo sodba postane izvršljiva, v obravnavanem primeru pa tudi pravomočna.

86. Če zadevna oseba ni bila navzoča ob razglasitvi obsodilne sodbe, jo je treba seznaniti s to sodbo, ker obsodilna sodba postane izvršljiva, šele ko je vročena zadevni osebi in se izteče rok za pritožbo, ki začne teči z izpolnitvijo te formalnosti.

87. Obsojeni osebi se lahko sodba tudi ne vroči iz razlogov, ki jih je mogoče pripisati njej (na primer zaradi bega) ali ne (na primer zaradi neuspeha služb, zadolženih za vročitev). V teh primerih je vseeno potrebno, da se sodba izvrši in da je torej izvršljiva. Sodba bo postala izvršljiva s formalnim načinom vročitve, v obravnavani zadevi pooblaščenca, zaradi česar pa sodba ne sme postati pravomočna in torej omogoča uveljavljanja pravice do pravnega sredstva, ko bo v fazi izvršitve zadevna oseba najdena in/ali obveščena o obstoju kazenske sodbe.

88. Kar zadeva način vročitve, ki sem ga opredelil kot „formalni“, ga države članice svobodno določijo glede na to, kar se jim zdi najprimernejše.

89. Nemški postopkovni sistem, kot je bil pojasnjen na obravnavi, v primeru, ko že na začetku obstaja bojazen, da bo v nadaljevanju težko priti v stik z zadevno osebo (v tem primeru zaradi stalnega prebivališča v tujini), določa uporabo pooblaščenca, za katerega se mi zdi, da je v resnici uradna kontaktna točka med sodnim organom in obdolžencem. Uporaba pooblaščenca vključuje obveznosti za sodni organ (obveznost, da prek njega vroča listine), za pooblaščenca (obveznost, da prejete listine pošlje obdolžencu) in za obdolženca, ki se mora pri pooblaščenca pozanimati o stanju postopka.

90. Pošiljanje odločbe, ki jo mora Sodišče vročiti pooblaščenca, bo procesno dejanje, s katerim začne teči rok, ob izteku katerega bo obsodilna sodba postala izvršljiva.

91. Ta postopkovni sistem, ki je bil sprejet v nemški zakonodaji, ni sporen, čeprav le zaradi upoštevanja pravila, določenega v členu 82(2), prvi pododstavek, zadnji stavek, PDEU, in sicer, da se morajo v pravilih, sprejetih na podlagi tega odstavka, upoštevati razlike med pravnimi sistemi in izročili držav članic.

92. Navedeni postopkovni sistem mora v fazi izvajanja zadostiti tudi potrebi, da omogoča uveljavljanje pravice obdolženca do obrambe, kar je treba preučiti v okviru odgovora na drugo vprašanje.

2. Analiza

93. Amtsgericht Laufen z drugim vprašanjem Sodišče v bistvu prosi, naj razsodi, ali je treba člene 2, 3(1)(c) ter 6(1) in (3) Direktive 2012/13 razlagati tako, da nasprotujejo zakonodaji države članice, kot se obravnava v postopku v glavni stvari, ki določa, da obdolžena oseba, ki ne prebiva v tej državi, v kazenskem postopku imenuje pooblaščenca za vročitev kaznovalnega naloga, izdanega zoper njo, tega pa pooblaščenec nato z navadno pošto pošlje obdolženi osebi, pri čemer dvotedenski rok za vložitev ugovora zoper navedeni nalog začne teči z vročitvijo tega pooblaščenca.

94. Amtsgericht Laufen v predložitveni odločbi pojasnjuje, da imenovanje pooblaščenca za prejem vročitev, ki je določeno v členih 116, 127a in 132 StPO, povzroči, da rok za vložitev pravnega sredstva zoper odločbo, sprejeto v kazenskem postopku, začne teči z vročitvijo take odločbe imenovanemu pooblaščenca. Ta nato navedeno odločbo obdolžencu posreduje z navadno pošto brez dokazila o pošiljanju in/ali prejemu. Zato naj bi bilo zlasti za izračun roka za pritožbo nepomembno, ali in kdaj obdolženec dejansko prejme odločbo, sprejeto v kazenskem postopku. Predložitveno sodišče v zvezi s tem navaja, da mora, kar zadeva kaznovalni nalog, obdolženec sam poskrbeti, da prejme ta nalog in si s tem zagotovi prvi dostop do sodišča.

95. Direktiva 2012/13 v skladu s členom 1 varuje „pravic[o] do obveščeniosti osumljenih ali obdolženih oseb o njihovih pravicah v okviru kazenskega postopka in obdolžitvah zoper njih“.

96. Ta vidika pravice do obveščeniosti sta obravnavana v ločenih členih te direktive, za katerih razlago prosi predložitveno sodišče. Člen 3 navedene direktive se v skladu z naslovom nanaša na „[p]ravic[o] do obveščeniosti o pravicah“. Člen 6 Direktive 2012/13 pa zadeva „[p]ravic[o] do obveščeniosti o obdolžitvah“.

97. V skladu s členom 3(1) te direktive „[d]ržave članice zagotovijo, da so osumljene ali obdolžene osebe zaradi učinkovitega uveljavljanja procesnih pravic v skladu z nacionalnim pravom nemudoma obveščene vsaj o [procesnih pravicah, navedenih v točkah od (a) do (e)]“. Med temi procesnimi pravicami je v členu 3(1)(c) navedene direktive omenjena „pravica do obveščeniosti o obdolžitvah v skladu s členom 6“.

98. Spomniti moram, da v skladu s členom 6(1) Direktive 2012/13 „[d]ržave članice zagotovijo, da so osumljene ali obdolžene osebe obveščene o kaznivem dejanju, katerega so osumljene ali obdolžene. Te informacije se podajo nemudoma in tako podrobno, kolikor je to potrebno za zaščito poštenosti postopka in učinkovito uveljavljanje pravice do obrambe“.

99. Poleg tega člen 6(3) te direktive določa, da „[d]ržave članice zagotovijo, da se, najpozneje ob vložitvi obtožnice v preizkus sodišču, podajo podrobne informacije o obdolžitvah, vključno z vrsto in pravno opredelitvijo kaznivega dejanja ter naravo udeležbe obdolžene osebe“.

100. Iz člena 2(1) Direktive 2012/13 je razvidno, da ima ta posebej široko področje uporabe. V skladu s to določbo se ta direktiva namreč „uporablja od trenutka, ko pristojni organi države članice seznanijo osebe, da so osumljene ali obdolžene kaznivega dejanja, *do zaključka postopka*, torej dokončne in pravnomočne odločbe o tem, ali je osumljena oziroma obdolžena oseba storila kaznivo dejanje in glede na primer, vključno z izrekom kazni ter odločitvijo o vseh pritožbah“. ¹⁶

101. Člen 6(1) in (3) Direktive 2012/13 je treba razlagati v povezavi s členom 2(1) te direktive. Ker je zakonodajalec Unije jasno določil uporabo Direktive 2012/13 v celotnem kazenskem postopku od prvega suma do razglasitve sodbe, eventualno po izčrpanju pravnih sredstev, je zato treba šteti, da pravica do obveščeniosti o obdolžitvah, določena v členu 6(1) in (3) navedene direktive, zajema pravico obdolženca, da je obveščen o kazenski obsodilni sodbi, izdani zoper njega, pred morebitno vložitvijo pritožbe zoper to sodbo in za namene te vložitve.

102. Tako zahteva iz člena 6(3) Direktive 2012/13, da je treba podrobne informacije o obdolžitvah podati „najpozneje ob vložitvi obtožnice v preizkus sodišču“, zajema primer, v katerem se izda kaznovalni nalog zoper obdolženca, ta pa lahko vloži ugovor zoper ta nalog, ki pa se mora znova, vendar tokrat v okviru klasičnega postopka, dati „v preizkus sodišču“.

16 — Moj poudarek.

103. V takem primeru je cilj pravice do obveščeniosti o obdolžitvah obdolžencu omogočiti, da učinkovito uveljavlja svojo pravico do obrambe in zlasti da vloži pritožbo zoper kazensko sodbo, izdano zoper njega.

104. Po mojem mnenju nemški mehanizem vročitve kaznovalnega naloga pooblaščenca, ki nato nalog z navadno pošto posreduje obdolžencu, po načelu in ob pridržkih, ki jih bom predstavil v nadaljevanju, ni v nasprotju s pravico do obveščeniosti o obdolžitvah, kot je varovana s členom 6(1) in (3) Direktive 2012/13.

105. Ugotoviti je namreč treba, da ta direktiva ne ureja vprašanja načinov vročitve aktov, ki se izdajo v kazenskem postopku.

106. Vseeno morajo države članice, ko določajo te načine vročitve, zagotoviti, da se z njimi spoštujejo pravice, ki jih imajo obdolženci na podlagi navedene direktive. Zato bi bilo rešitev, ki jo je Zvezna republika Nemčija uporabila za vročanje kaznovalnih nalogov, izdanih zoper osebe, ki ne prebivajo v tej državi članici, mogoče kritizirati, le če bi se z njo kršila pravica do obveščeniosti o obdolžitvah in, širše, pravica do obrambe, zlasti pravica do vložitev pravnega sredstva.

107. Kot sem navedel zgoraj, je vročitev kazenskih obsodilnih sodb pooblaščenca način, ki ga je Zvezna republika Nemčija izbrala za izvršitev takih sodnih odločb, kadar obstaja bojazen, da bo po izreku navedenih sodb težko priti v stik z zadevno osebo, zlasti če ima stalno prebivališče v tujini.

108. Če se za vročitev imenuje pooblaščenec, mora ta kazensko obsodilno sodbo nemudoma posredovati zadevni osebi, po potrebi skupaj s prevodom v jezik te osebe.

109. Nemški vladi je bilo na obravnavi postavljeno vprašanje, kaj se zgodi, če obdolženec prepozno prejme kaznovalni nalog in zato zoper ta nalog ne more vložiti ugovora v dvotedenskem roku, ki teče od vročitve navedenega naloga imenovanemu pooblaščenca. V takem primeru se namreč kaznovalni nalog lahko izvrši, po potrebi v okviru medsebojne pravne pomoči v kazenskih zadevah. Zato je bistveno izvedeti, ali zadevna oseba v fazi izvršitve kaznovalnega naloga lahko vloži ugovor zoper ta nalog ali ne.

110. Nemška vlada je na to vprašanje odgovorila pritrdilno. Pojasnila je, da v skladu z nemškim pravom¹⁷ obdolženec, če mu je bila preprečena vložitev ugovora v dvotedenskem roku, lahko zahteva vrnitev v prejšnje stanje od trenutka, ko je bil obveščen o obstoju kaznovalnega naloga, izdanega zoper njega, tudi v fazi izvršitve tega kaznovalnega naloga. V takem primeru lahko torej obdolženec zahteva, da se položaj popravi in da se spoštuje njegova pravica do obrambe.

111. Ta pojasnila potrjujejo, da lahko v nemškem pravu kaznovalni nalog postane izvršljiv, ne da bi postal pravnomočen. Tako mora imeti obdolženec v fazi izvršitve tega naloga možnost vložiti ugovor zoper ta nalog, če ni bil prej obveščen o njegovem obstoju.

112. Vseeno je treba pojasniti, da nemški mehanizem imenovanja pooblaščenca za vročitev kaznovalnega naloga, ki ga pooblaščenec nato z navadno pošto pošlje obdolžencu, ne sme – zato da bi se štel za povsem skladen s pravico do obveščeniosti o obdolžitvah, katere eden izmed ciljev je osebi, zoper katero se izda kazenska obsodilna sodba, omogočiti, da vloži pritožbo zoper tako sodbo – povzročiti skrajšanja dvotedenskega roka, ki ga ima ta oseba za vložitev ugovora zoper navedeni nalog.

113. V zvezi s tem lahko nastaneta dva položaja.

17 — Zdi se, da se nemška vlada sklicuje na člen 44 StPO, ki določa odpravo prekluzije, če je bilo osebi preprečeno, da bi upoštevala rok za pritožbo, ne da bi bila za to sama kriva.

114. V prvem oseba, zoper katero je bil izdan kaznovalni nalog, tega prejme znotraj dvotedenskega roka, ki teče od vročitve tega naloga pooblaščenca. V tem položaju zakonskega roka za pritožbo, ki ga ima obdolženec na voljo za izpodbijanje navedenega naloga, ni mogoče skrajšati za število dni, ki so pretekli od vročitve pooblaščenca s stalnim prebivališčem na območju sodišča do dneva, ko je zadevna oseba prejela pošto s kaznovalnim nalogom, izdanim zoper njo. Mehanizem vročitve pooblaščenca, ki ji sledi posredovanje z navadno pošto obdolžencu, bi sicer povzročil skrajšanje zakonskega roka, ki ga ima ta oseba na voljo za izpodbijanje kaznovalnega naloga, izdanega zoper njo, saj lahko ta mehanizem prepreči, da bi imela na voljo potreben čas za pripravo obrambe. Če bi tak mehanizem obdolžencu odvzel možnost izkoristiti celoten zakonski rok za vložitev ugovora zoper kaznovalni nalog, bi se z njim kršila pravica do obrambe, ki mora biti v skladu s členom 48(2) Listine zagotovljena vsem obdolžencem.

115. Okoliščina, da oseba prejme kaznovalni nalog znotraj dvotedenskega roka, ki teče od vročitve tega naloga pooblaščenca, torej tej osebi ne sme preprečiti, da izkoristi celoten zakonski rok, do katerega je upravičena za vložitev ugovora zoper navedeni nalog, ker je v nasprotnem primeru ogrožen cilj pravice do obveščenosti o obdolžitvah.

116. V drugem položaju oseba, zoper katero je bil izdan kaznovalni nalog, tega prejme ali se ji ta vroči, eventualno v fazi izvršitve, zunaj dvotedenskega roka, ki teče od vročitve tega naloga pooblaščenca. V takem primeru mora ta oseba prav tako imeti možnost, da od trenutka, ko je seznanjena z navedenim nalogom, izkoristi celoten dvotedenski zakonski rok za vložitev ugovora zoper zadevni kaznovalni nalog.

117. Skratka, čeprav lahko država članica v okoliščinah, kot se obravnavajo v postopku v glavni stvari, sprejme sistem vročitve sodnih odločb v kazenskih zadevah pooblaščenca in določi rok, ki teče od te vročitve in po izteku katerega take odločbe postanejo izvršljive, pa tak sistem obdolžencem ne sme odvzeti možnosti, da vložijo pritožbo v zakonskem roku, določenem z zakonodajo te države, ki teče od trenutka, ko so obveščene o teh odločbah.

118. Glede na navedeno ugotavljam, da je treba člene 2, 3(1)(c) ter 6(1) in (3) Direktive 2012/13 razlagati tako, da ne nasprotujejo zakonodaji države članice, kot se obravnava v postopku v glavni stvari, ki določa, da obdolžena oseba v kazenskem postopku, ki ne prebiva v tej državi, imenuje pooblaščenca za vročitev kaznovalnega naloga, izdanega zoper njo, tega pa pooblaščenec nato z navadno pošto pošlje obdolženi osebi, če ta procesni mehanizem tej osebi ne preprečuje, da izkoristi dvotedenski zakonski rok, ki je določen z zakonodajo navedene države za vložitev ugovora zoper ta kaznovalni nalog, pri čemer ta rok teče od trenutka, ko se navedena oseba na kakršen koli način seznanila z navedenim nalogom.

IV – Predlog

119. Glede na vse navedeno Sodišču predlagam, naj na vprašanji, ki ju je postavilo Amtsgericht Laufen, odgovori:

1. Člena 1(2) ter 2(1) in (8) Direktive 2010/64/EU Evropskega parlamenta in Sveta z dne 20. oktobra 2010 o pravici do tolmačenja in prevajanja v kazenskih postopkih je treba razlagati tako, da ne nasprotujeta zakonodaji države članice, kot se obravnava v postopku v glavni stvari, ki določa uporabo danega jezika kot jezika postopka pred sodišči te države. Vendar je treba te določbe razlagati tako, da osebi, zoper katero je bila izdana sodba v kazenskem postopku in ki ne obvlada jezika postopka, omogočajo, da vložijo pritožbo zoper tako sodbo v svojem jeziku, pri čemer mora pristojno sodišče na podlagi pravice do tolmačenja, ki jo ima obdolžena oseba v skladu s členom 2 te direktive, sprejeti potrebne ukrepe za zagotovitev prevoda pritožbe v jezik postopka.

2. Člene 2, 3(1)(c) ter 6(1) in (3) Direktive 2012/13/EU Evropskega parlamenta in Sveta z dne 22. maja 2012 o pravici do obveščeniosti v kazenskem postopku je treba razlagati tako, da ne nasprotujejo zakonodaji države članice, kot se obravnava v postopku v glavni stvari, ki določa, da obdolžena oseba v kazenskem postopku, ki ne prebiva v tej državi, imenuje pooblaščenca za vročitev kaznovalnega naloga, izdanega zoper njo, tega pa pooblaščenec nato z navadno pošto pošlje obdolženi osebi, če ta procesni mehanizem tej osebi ne preprečuje, da izkoristi dvotedenski zakonski rok, ki je določen z zakonodajo navedene države za vložitev ugovora zoper ta kaznovalni nalog, pri čemer ta rok teče od trenutka, ko se navedena oseba na kakršen koli način seznanila z navedenim nalogom.